

ESGLÉSIA

DE

MENORCA

**Butlletí oficial
del Bisbat**

Núm. 12 — DESEMBRE 1.984

SUMARI

DOCUMENTS DEL BISBE	353
60. Felicitació nadalenca.	
61. Carta sobre la col·lecta d'ajuda a l'església diocesana.	
62. Comunicació "Vosaltres sou ja realitat".	
63. Escrit: UNICEF - ESPAÑA.	
64. Decret sobre estipendis de misses.	
65. Decret instituint a la diòcesi el dia anual d'ajuda a l'església diocesana.	
SES CATEQUESIS DEL BISBE	
66. Ajuda a l'Església diocesana.	
67. Doblers i pressupostos.	
68. Un Congrés sobre evangelització (I).	
69. Un Congrés sobre evangelització (i II).	
70. La resurrecció dels morts.	
71. Es jubilen set capellans.	
SECRETARIA GENERAL	365
Jornada per la pau.	
Estipendi de misses de binació i trinació.	
Sobre les vegades que es pot combrega el mateix dia.	
Trobada a El Toro.	
CONSELL DEL PRESBITERI	367
Full informatiu del mes d'octubre.	
DELEGACIO D'ECONOMIA	370
Informa sobre els comptes del Bisbat.	
CARITAS DIOCESANA	373
Conclusions de la 39 Assemblea de Cáritas Española.	
INFORMACIO DIOCESANA	376
Activitats del Sr. Bisbe.	
Reunió dels bisbes de les Illes Balears.	
CONFERENCIA EPISCOPAL ESPANYOLA	378
Comisión Episcopal de Pastoral. Documento sobre la donación de órganos.	
BIBLIOGRAFIA	381
Agenda Hoffmann.	

DOCUMENTS DEL BISBE

60. FELICITACIÓ NADALENCA

Nadal, amb el Naixement de l'Infant Jesús, ens revela l'amor de Déu qui vol salvar tots els homes.

Nadal, amb el Naixement de l'Infant Jesús, ens mostra que, abandonant el mal i el pecat, hem de viure en aquest món

amb sobrietat,

amb justícia

i amb pietat.

Nadal ens duu l'esperança de la manifestació de Jesús, la gran alegria de sebre que som el seu poble, els seus seguidors.

L'Any Nou de 1985 ha de veure en tota la nostra Comunitat diocesana un poble apassionat per fer el bé.

Que aquestes exhortacions, que ja feia sant Pau al seu deixeble Titus, siguin per a tots nosaltres un esperó, un incitament d'alabança al nostre Pare del Cel, i d'esperit d'amor als germans.

Bon Nadal! Bon Any Nou 1985!

Amb la meva benedicció,

Ciutadella, desembre del 1984

+ Antoni Berbe

61. CARTA

Sobre la col·lecta d'ajuda a l'Església diocesana.

Ciutadella de Menorca, a 3 de novembre del 1984

Estimats germans,

El tercer diumenge de novembre —aquest any el dia 18—, d'acord amb els desigs i la línia econòmica marcada per la Conferència episcopal espanyola, serà també a la nostra diòcesi el dia de la col·lecta anual d'ajuda a l'Església diocesana.

He expressat els motius d'aquesta col·lecta en un escrit que publicarà diumenge vinent, dia 11, el Full Dominical, i després també ho publicarà el Butlletí Oficial de la diòcesi, juntament amb el decret que promulga aquesta col·lecta.

A la darrera sessió del Consell del Presbiteri vam parlar un moment d'aquest assumpte i en la reunió de l'I.D.E.C., celebrada el passat dia 31 d'octubre, vam concretar ja el començament de la seva celebració per aquest any 1984.

Vos deman a tots que poseu la vostra col·laboració no solament en fer la col·lecta aquest dia indicat, sinó també en l'explicació i l'ús dels mitjans convenients per a la bona acceptació per tots d'aquesta manera de cooperar i corresponsabilitzar-se en l'ajuda que s'ha de fer per caminar cap a l'autofinançament de l'Església.

Amb la meua gratitud per tot el que fareu, rebeu també la meua benedicció.

Antoni, bisbe

62. COMUNICACIÓ

"Vosaltres sou ja realitat"

(Als joves assistents al curset a la Casa d'Espiritualitat de El Toro)

Estimats joves,

Puc estar només un moment aquí amb vosaltres i vull aprofitar-lo per dir-vos dues paraules i animar-vos a fer feina bona aquestes hores que estareu aquí, al Santuari de El Toro en aquesta convivència. Les vostres cares, de quasi bé tots me són ben conegudes per tantes d'altres

vegades com hem estat junts, des de ja fa estona. Hi ha qualcú nou. Per a tots la meva salutació.

El que vull dir-vos és açò: Vosaltres sou ja la realitat de la nostra jove i vella Església de Menorca. Massa de vegades se vos ha dit que sou l'esperança de la nostra Església de demà. I jo sé que ja no sou esperança. Sou realitat. L'Església confia en vosaltres i sap que ja feis feina. Que no podem esperar a demà. Que és ara quan vosaltres heu d'exercir i exerciu com a cristians responsables en la tasca de cada dia.

El Moviment de joves cristians de la nostra diòcesi, gràcies a Déu, ja és una realitat, per més que dugui pocs anys de vida. Convé que continueu el vostre camí i que sapigueu donar passes fermes i decidides. Perquè el camp de treball que tenim al davant és ample i engrescador.

El mètode de revisió de vida que molts ja practicaeu i d'altres ara començareu vos serà una ajuda eficaç per a la feina que haureu de fer. La formació cristiana necessita força a la intel·ligència i també a la voluntat. I els homes viuen plenament els seus valors humans, com els cristians els espirituals, en la forja del discerniment i del coratge, per després entrar en l'activitat que vol realitzar-se.

Estimats, joves, vos anim en el camí emprès. La vostra responsabilitat és gran. El vostre bisbe compta amb ella. Les comunitats parroquials han d'ésser animades per vosaltres, heu de donar-les-hi l'empenta de la vostra joventut i entusiasme.

La vida que se vos presenta al davant té els seus riscos i les seves dificultats. No tot és de color de rosa. Però hom s'ha de comprometre i sobre encaixar els disgusts i les males cares i les ferides que els altres poden proporcionar-nos. És llei de vida. Una certa "violència" l'haurem de patir sempre.

I ara, ja sense més, anau al vostre grup a la feina que heu de fer i que desig que vos sigui profitosa per a una vivència de cada vegada més engrescadora de la vostra militància cristiana.

Amb la meva benedicció.

Antoni, bisbe

El Toro, 27 - 10 - 84

63. ESCRIT

UNICEF - ESPAÑA

El dia 7 d'aquest mes de novembre, dimecres passat, es va celebrar a tota Espanya el "Día Universal del Niño". L'Associació UNICEF-

ESPAÑA és l'encarregada de dur a terme aquesta celebració aquí a la nostra pàtria. I la delegació insular de Menorca ens va recordar açò, com a preparació de l'Any Internacional de la Joventut que es farà el 1985, l'any vinent.

Al.lots i joves cap a una nova era. És un bon lema. I convé recordar als nostres al.lots i joves que ells són l'esperança d'aquesta nova era de més pau, de més germanor i de més intel.ligència entre els homes.

Perquè aquest nostre món pot fer perdre l'esperança de que pugui arribar aquesta realitat d'un nou ordre internacional, d'una nova era on tothom sàpiga entendre's i on brilli la justícia i l'equitativa distribució dels béns de la terra. No heu llegit aquests dies a la premsa l'alarma d'un perill molt gros que hi ha de mortaldat a l'Àfrica, sobretot a Etiòpia i Somàlia, a causa de la sequera, de la manca d'aigua, assecant-se els pous i omplint-se els pobles de malalts? Ja s'ha començat a mobilitzar qualque Estat i convé fer arribar ajuda als necessitats.

I així tantes i tantes de necessitats que massa de vegades consideram molt enfora de nosaltres i que ja les veiem com la cosa més natural del món. UNICEF, aquesta institució de les Nacions Unides per ajuda a la infància, cada any ens recorda el panorama obscur del nostre món dels fillets que passen fam o que els falta el més essencial per a una vida digna i humana.

Els nostres fillets i els nostres al.lots i joves haurien de començar a entendre i a conèixer que només un camí d'esperança és el que s'ha de seguir per arribar a una realitat humana més compromesa d'ajuda d'uns als altres. Tots hauríem de posar la nostra esperança en els joves. I que els nostres joves s'entemessin ja ara de la responsabilitat que comporta aquesta esperança que són ells.

Amb aquestes meves retxes vull unir-me a la celebració d'aquest dia universal de l'al.lot, pregant perquè tots sapiguem fer feina de tal manera que els fillets i els al.lots pugin i es facin grossos en un ambient d'estimació i d'ajuda i de germanor amb tants i tants d'al.lots que pateixen en el nostre món.

Antoni, bisbe

64. DECRET

sobre estipendis de misses

D'acord amb el cànon 952 i atenint-nos a la norma donada a les altres diòcesis de la nostra Província eclesiàstica, decret que a partir del

dia 1 del proper mes de gener de 1985 la quantitat de l'almoïna per a la celebració i aplicació de la missa serà de 300 ptes.

També en virtut de les facultats del cànon 1308, 3, es redueix segons aquesta nova taxa diocesana, el nombre de misses a celebrar fixat en les pies fundacions, a partir del mateix dia 1 de gener.

Ciutadella, a 1 de desembre del 1984.

Per manament del Bisbe,

Joan Gornés, Secretari

Antoni, bisbe de Menorca

65. DECRET

Instituint a la diòcesi el dia anual d'ajuda a l'Església diocesana

Començant aquest any 1984 i seguint la normativa establerta per la Conferència Episcopal Espanyola, institueix a la nostra diòcesi de Menorca el dia anual d'ajuda a l'Església diocesana que es celebrarà tots els anys el tercer diumenge del mes de novembre.

Es farà, idò, amb la deguda preparació, la col·lecta que es destinarà a la finalitat indicada i que he exposat en altres escrits. S'ha d'enviar a la Delegació d'economia del bisbat.

Ciutadella de Menorca, a 11 de novembre del 1984

Antoni, bisbe de Menorca

Per manament del Bisbe,

Joan Gornés, Secretari

SES CATEQUESIS DEL BISBE

66. AJUDA A L'ESGLÉSIA DIOCESANA

(11 - 11 - 84)

Són ja moltes les diòcesis d'Espanya que fa estona tenen organitzat un pla econòmic d'ajuda a les necessitats de la seva església local, tant pel que fa referència al sosteniment dels capellans com de les obres pastorals i materials que s'han de dur a terme.

Me pens que tots vosaltres, feels cristians de Menorca, heu sentit rallar de la conveniència i de la disposició que té l'Església a Espanya d'autofinançar-se econòmicament per no dependre únicament i exclusiva de l'aportació que l'Estat encara està donant a l'església catòlica, segons els acords que hi ha establerts sobre aquesta matèria.

Ja fa uns anys que hem començat una ajuda entre les diòcesis per mitjà d'una quota imposada a cada una d'elles i que fa cap a un fons que anomenam fons comú interdiocesà. Totes les diòcesis espanyoles vénen a donar unes 20 ptes. anuals per habitant. El total recollit entra en aquest fons, que després es reparteix equitativament, junt amb l'aportació que fa l'Estat a la Conferència episcopal espanyola.

Però crec que convé donar ja qualque passa més aquí a la nostra diòcesi. Si fins ara, de forma extraordinària vos hem demanat ajuda econòmica per a necessitats de fora de la nostra illa —només el Seminari i la catequesi ne són excepció—, hem d'establir també una col·lecta extraordinària cada any per ajudar l'església diocesana.

Ja sé i sabem tots que per a les nostres parròquies i comunitats en particular, ajudau molt. Però necessitam més per poder afrontar les despeses, de cada vegada més ingents, que cauen damunt la diòcesi. Les obres de reformes i arranjaments que s'han de fer en els edificis eclesiàstics estan en uns preus que massa de vegades són prohibitius per a nosaltres. S'han d'anar pagant aquestes obres a llargs plaços, amb els inconvenients dels interessos, prou crescuts.

Si parlam de la nòmina que cobren els capellans hem de dir que és ben minsa pel nivell de vida de la nostra illa.

Certament, però, la raó fonamental no és aquesta. És, al meu mode de veure, molt més profunda i seriosa. Perquè som nosaltres, tots els feels, qui principalment ens devem al servei de la nostra església. Perquè és entre tots que hem de sostenir la nostra comunitat diocesana, cadascú segons les seves possibilitats. L'antic manament d'ajudar l'església en les seves necessitats es fa cada dia més urgent.

L'ajuda a l'església diocesana per mitjà d'una col·lecta anual ha de ser l'instrument que ens faciliti aquesta nostra col·laboració i també un inici cap a l'autofinançament desitjat. Per endavant, ja vos agraeix tot el que fareu i dareu en aquest sentit.

67. DOBLERS I PRESSUPOSTOS

Avui he de rallar de doblers i de pressupostos, continuant el tema que vaig encetar el diumenge passat per preparar la col·lecta d'ajuda a l'Església diocesana que es fa avui a tots els temples. Col·lecta que vol fer-nos caminar cap a l'autofinançament de les nostres despeses eclesials, en el que sigui possible.

Jo trob, per açò, que, si hem de demanar doblers als nostres feels,

també tenim obligació de donar-los comptes de com i en què els gastam. Ja ho hem fet altres vegades i ho hem publicat al Butlletí de la diòcesi. Ara, convé també posar-ho en aquest Full Dominical perquè arribi a tothom.

Idò, que rallin els nombres i no les lletres i que ens diguin on es posen aquest any 1984 en el pressupost del nostre Bisbat. De la Delegació d'Economia he tret aquest pressupost que ara escriuré a continuació. Certament, no hi ha aquí els pressupostos de les parròquies i d'altres entitats eclesials, que també solen publicar-los. Avui, només es refereix açò als comptes del Bisbat i de les nòmines dels capellans. Aquí van:

INGRESSOS	Ptes.
Dotació estatal i del Fons Comú Interdiocesà	26.900.000
Subvenció de l'Estat pels professors de religió.	1.134.000
Aportació de les parròquies.	500.000
Interessos i lloguers	1.000.000
Donatius, serveis, misses binació i Butlletí Bisbat	830.000
TOTAL	30.364.000

SORTIDES	
A la nòmina de capellans i personal seglar	23.233.000
Quota per al Fons Comú interdiocesà	1.184.000
Interessos i tributs.	300.000
Material oficines i comunicacions	325.000
Aigua i electricitat.	155.000
Butlletí del Bisbat	350.000
Activitats pastorals	830.000
Conservació i reparació edificis	3.887.000
Altres despeses	100.000
TOTAL	30.364.000

68. UN CONGRÉS SOBRE EVANGELITZACIÓ (I)

(25 - 11 - 84)

La Conferència Episcopal espanyola dins el seu programa pastoral "El servei a la fe del nostre poble" ha convocat pel mes de setembre de

l'any vinent, 1985, un congrés sobre "Evangelització i home d'avui", amb el subtítol: "Per una presència evangelitzadora dels cristians en l'actual societat espanyola.

El projecte és ambiciós, però al mateix temps, pràctic i concret. Vol ser una reflexió ampla que farà tota l'Església d'Espanya cap a una acció pastoral evangelitzadora. Hi han de prendre part distints membres de l'Església aportant les intuïcions i experiències d'evangelització en els distints àmbits i nivells del nostre poble.

Si ens preguntem el perquè d'aquest Congrés a les nostres esglésies, el projecte ho respon així: "Perquè la tasca de l'evangelització de tots els homes constitueix la missió essencial de l'Església; perquè és urgent en la nostra acció pastoral fer realitat, amb major eficàcia, les grans intuïcions de l'"Evangelii Nuntiandi" del Papa Pau VI, perquè la present situació espanyola requereix una intensa pastoral evangelitzadora i missionera. Actualment, l'evangelització constitueix la demanda i la resposta preferents de moltes de les nostres diòcesis; perquè els canvis profunds i accelerats de la societat contemporània reclamen de la nostra Església nous estils d'evangelització; perquè la fe no es pot donar per suposada ni protegida per institucions i forces socials, com va poder estar-hi en èpoques passades, i és necessari un nou impuls evangelitzador; perquè la nostra condició de creients i membres d'una comunitat històrica concreta ens exigeix una profunda conversió que ens dugui a una acció transformadora de la nostra societat".

El Congrés tindrà les següents ponències: Què és evangelitzar avui i aquí; L'home a evangelitzar en l'Espanya actual; l'Església que evangelitza i que al mateix temps ha de ser evangelitzada, aquí i ara; i quines exigències té l'evangelització en la nostra Església i en la societat espanyola.

Com podeu veure són temes molt importants i actuals vers els quals la nostra diòcesi de Menorca ja fa estona que camina. Pròximament enviarem ja el material necessari per començar la primera fase del Congrés, o sigui, la seva preparació en les diòcesis.

Desitjaria que fossin molts els feels cristians que s'hi vulguessin dedicar. A tots farem arribar els qüestionaris a contestar a fi d'elaborar, amb les respostes fetes, les ponències del Congrés pròpiament dit. La setmana que ve tornaré a dir-vos més coses sobre aquest interessant i oportú Congrés sobre evangelització.

69. UN CONGRÉS SOBRE EVANGELITZACIÓ (i II)

(2 - 12 - 84)

Continuant amb el tema del Congrés sobre evangelització, podem preguntar-nos també què pretenim amb la seva celebració. Vos copii tots els punts que indiquen la finalitat del Congrés i els trenc del projecte presentat. Són aquests:

“Fer un diagnòstic de la realitat social, cultural i política en què vivim, com a lloc teològic on l'Esperit de Déu es manifesta i actúa”.

“Presentar experiències d'evangelització de les diferents diòcesis d'Espanya”.

“Determinar sectors i grups humans que han de considerar-se prioritaris en l'evangelització”.

“Afrontar entre tots la revisió de les diferents formes d'evangelització, els problemes comuns i les deficiències constatables”.

“Avivar en els creients la necessitat urgent d'evangelitzar”.

“Clarificar els continguts essencials del missatge cristià i adaptar-los a l'home d'avui”.

“Impulsar l'estudi de l'Evangelii nuntiandi, de la doctrina del Concili i de la de Joan Pau II sobre evangelització, i analitzar les seves implicacions en el moment actual”.

“Obrir camins i actualitzar formes i mitjans en l'acció evangelitzadora dels seglars i dels moviments apostòlics”.

“Despertar en els agents de pastoral la inquietud missionera per l'evangelització en i amb les altres Esglésies”.

Després de l'etapa preparatòria que es realitzarà a cada diòcesi, el Congrés pròpiament dit tindrà lloc a Madrid el mes de setembre de 1985. Així se'ns presenta l'estil que vol tenir el Congrés: “El Congrés aspira a ser: “temps de reflexió teològica; lloc de conversió i autocrítica per als agents de pastoral; resposta adequada a les comandes de la societat actual; ressò del què l'Església viu i desitja viure, avui a Espanya; punt de partida per a un projecte d'evangelització en el qual cada persona, grup o sector pugui trobar el seu lloc”.

I tot açò s'ha de fer “amb realisme, humilitat i valentia; sense pretendre ni abarcar tota la realitat pastoral ni resoldre tots els problemes; tractant de potenciar els programes pastorals de les diòcesis, sense interferir-se en ells; obert a totes les veus i interpel·lacions, en esperit de fidelitat a l'Evangelí i l'Església, tenint en compte les realitats comunes a les diòcesis i les diferències ètniques, geogràfiques, eclesials i sociològiques”.

Dic que és un bell programa. Que el sapiguem realitzar i dur a la pràctica i que l'Esperit el faci apte i fruitós pel bé de tots.

70. LA RESURRECCIÓ DELS MORTS

(9 - 12- 84)

Els cristians creim en la Resurrecció de Jesús i en la resurrecció dels morts. És el gran dogma de la nostra fe. Precisament ser cristià consisteix essencialment en creure i viure aquesta veritat. Déu, Pare, Fill i Esperit Sant, ens espera en una vida perdurable després del nostre pas per aquest món, procurant de fer el bé. Hi haurà premi o càstig. El darrer enemic a vèncer serà la mort. I amb la nostra resurrecció arribarem a l'eternitat on Déu serà tot en tots.

Escric avui sobre la resurrecció dels morts perquè no oblidem que, després de la mort, més enllà de la nostra mort, hi ha una vida. L'agnosticisme, posat de moda avui a les nostres latituds, es riu d'aquest més enllà i ho deixa tot acabat als cementeris o als forns crematoris. I fins i tot no falta qualque personalitat, que es diu cristià, que dubta o blasma o nega aquesta vida més enllà de la mort. I açò és no ésser cristià.

Jesús ho ha dit ben clar. L'evangeli ho explica a bastament. I sant Pau, carregant les tintes, diu que "si predicam que Crist ha ressuscitat d'entre els morts ¿com és que entre vosaltres alguns neguen la resurrecció dels morts?... Si Crist no hagués ressuscitat, la vostra fe no tindria objecte... Si l'esperança que tenim posada en Crist no va més enllà d'aquesta vida, som els qui feim més llàstima de tots els homes".

La veritat és que Crist ha ressuscitat, el primer d'entre tots. Serem solidaris d'ell en la mort, perquè tots morirem. I ho serem també en la resurrecció. Perquè també tots ressuscitarem: Per açò, el Cristianisme és la fe en la resurrecció de Crist, principi de la nostra.

Si la mort ens umpl de dol i sentim la tristesa quan un ser estimat ens deixa, la nostra fe no solament ens és consol, sinó també alegria i goig per un demà més enllà de la mort que esperam confiats en la Paraula de Déu.

I tot açò ens dóna coratge per viure més intensament i amb més plenitud aquesta mica de vida d'ara. I llavors s'explica el seguiment de Jesús que hem de fer els cristians, pels camins del servei i de l'amor als germans. Lluitant per la ciutat terrena, ens preparam una mansió a la ciutat celestial. I no podem empegueir-nos de confessar-ho i viure-ho davant del món.

71. ES JUBILEN SET CAPELLANS

(16 - 12 - 84)

Aquests dies, set capellans de la nostra diòcesi de Menorca han firmat el paper de la seva jubilació davant la Seguretat Social de l'Estat. Tots set tenen o estan a punt de tenir els 70 anys i qualcun en passa. Després d'una llarga vida de ministeri, han arribat a l'edat d'alegrar-se (açò vol dir la paraula "jubilació"), a l'edat de veure les coses amb aquella esperança i amb aquella enyorança que duu la vida viscuda al servei de Déu i de l'Església. Amb la mirada cap enrera, al llarg de la seva vida, hi veuran i hi trobaran de tot. Han estat tan difícils, tan ràpids, tan canviants aquests anys del nostre segle vintè! Fixau-vos que en l'Església han vist, un rera l'altre, set Papes a Roma, sis bisbes a Menorca, un Concili, un Postconcili, un... I en la societat civil, una guerra civil a casa, governs radicalment distints a Espanya, consumisme, tècnica progressivament avançada, inflació constant: han passat a sentir rallar dels cèntims als milions.

El temps passa. Tots ens anam fent vells. Al final de la jornada, queden els records i també les nafes i les malalties d'un cos que es va gastant. Però abans hi ha hagut tot un treball, tota una dedicació feia i decidida a la vocació acceptada i viscuda intensament.

Sr. Pedro Salord, Sr. Joan Gornés, Sr. Jaume Cots, Sr. Josep Anglada, Sr. Miquel Casanovas, Sr. Fernando Martí, Sr. Fernando Cortés: Moltes gràcies! Que Déu vos pagui, vos ho pagarà, tot el bé que heu fet i que encara anireu fent.

En vosaltres, per donar-se aquesta circumstància de jubilar-vos junts al mateix moment, hi ha també l'acció de gràcies als altres nou sacerdots diocesans, jubilats ja fa estona. Sou, idò, 16 capellans majors qui formau de ver el cim de la corona que és el nostre presbiteri: preveres en el sentit més exacte i profund d'aquesta paraula.

Ara, heu de continuar ajudant-nos amb la vostra oració, el vostre ministeri i el vostre diàleg obert i acollidor. Una mica com fan els avis, heu de sobre donar aquell toc de seny, d'experiència i de bondat que convé tenir i del qual han de prendre exemple els nostres capellans més joves, per animar-los a seguir, fermes i decidits, aquest camí de Jesús que vosaltres heu fet llargament.

Que Déu vos doni salut i vida per molts anys! Encara ara podeu dir: "Nunc coepi!", Ara començ! Perquè també, en aquest tombant de la vostra vida, cada dia s'ha de començar, i l'esperança ha de donar-vos força per enfortir la fe i viure de l'amor a Déu i als germans.

Que aquestes meves breus paraules siguin el reflex de la llargada, de l'amplada i de la profunditat de l'amor, de l'amistat i de l'afecte que vos té el vostre Bisbe i, amb ell, no hi ha dubte, tots els capellans i feels de la diòcesi.

Per molts anys! Vos beneeix en el Senyor,

Ciutadella, 1 de desembre del 1984

Antoni, bisbe

SECRETARIA GENERAL

JORNADA PER A LA PAU

Com tots els anys, s'ha de celebrar el dia 1 de gener. Per aquest any de 1985, el Papa ha escollit aquest lema: "La pau i els joves caminen junts". És aquest el lema sobretot degut a que aquest any de 1985 ha estat declarat per la ONU l'Any Internacional de la Joventut.

Que es faci a totes les parròquies qualche acte o pregària, interessant als nostres feels.

ESTIPENDI DE LES MISSES DE BINACIÓ I TRINACIÓ

Són pregats tots els sacerdots que han celebrat misses de binació o trinació, que enviïn a aquesta Secretaria les quantitats rebudes o el nombre de misses celebrades, a fi de poder liquidar els comptes i passar-ho al seu destí.

SOBRE LES VEGADES QUE ES POT COMBREGAR EL MATEIX DIA

La pontifícia Comissió per interpretar autènticament el nou Codi ha contestat i aclarit el dubte que hi havia en el "iterum" del cànon 917, sobre quantes vegades es podia combregar per part dels feels el mateix dia. La resposta que ha donat és que aquell feel que ja ha rebut un cop la sagrada Eucaristia, només la pot tornar a rebre una altra vegada el mateix dia i encara dins de la celebració eucarística. (Vegi's A.A.S. 76 (1984) 746-747.

- c) Una dinàmica que refleje los objetivos y planes de la acción social de la Iglesia.

III. Compromisos.

En actitud de comuni3n con todas las instituciones eclesiales:

8) Nos comprometemos a trabajar en la l3nea de un mayor conocimiento mutuo. Para ello:

a) C3ritas promover3 en cada di3cesis la elaboraci3n de una gu3a de instituciones y grupos eclesiales que actúan en la acci3n social de la Iglesia.

b) C3ritas promover3 en cada di3cesis la creaci3n de ámbitos de encuentro de las distintas instituciones y grupos eclesiales, tanto para un conocimiento directo como para la progresiva clarificaci3n del carisma propio de cada uno de ellos en el campo de la pobreza y de la marginaci3n.

9) Nos comprometemos a dar pasos para actuar a partir de los problemas reales. Para ello:

a) C3ritas promover3 la realizaci3n en común del análisis de la realidad de la pobreza y de la marginaci3n en sus respectivas di3cesis.

b) C3ritas promover3 programas diocesanos, globales y sectoriales, de acci3n social en algùn campo concreto de la marginaci3n, cuya planificaci3n, realizaci3n y evaluaci3n se efectuarán en común.

10) Nos comprometemos a actuar con una clara referencia eclesial. Para ello:

a) C3ritas promover3 una mayor vinculaci3n entre las tres acciones básicas de la pastoral de la Iglesia.

b) C3ritas promover3 el intercambio de instrumentos de mentalizaci3n y formaci3n entre todas las instituciones y grupos que intervienen en la pastoral de la di3cesis.

11) C3ritas se compromete a tomar contacto con otras instituciones y organizaciones eclesiales que prestan ayuda a los pa3ses en vías de desarrollo, para formar y animar una plataforma de coordinaci3n.

El Escorial, 5-7 octubre 1984

TROBADA A EL TORO

Pels dies 3 i 4 del mes de gener de 1985 es celebrar3 una Trobada al Santuari del Toro, amb la participaci3 del Sr. F3lix Mart3 Ambel, de Barcelona. S'avisar3 oportunament el program i horari.

CONSELL DEL PRESBITERI

FULL INFORMATIU OCTUBRE DE 1984

El dia 24 d'octubre de 1984 es reuneix a Ca'l Bisbe el Consell del Presbiteri i amb l'assistència de tots els seus components. Comença la sessió amb la pregària de Tèrcia, a les 10,30 del matí.

Abans de procedir a la lectura de l'Acta de la sessió anterior, el secretari llegeix la comunicació dels P.P. Salessians per la que es posa en coneixement l'elecció del P. Silvino Berruete com a representant dels religiosos-preveres dins el Consell del Presbiteri. El Sr. Bisbe li manifesta el seu agraïment i el desig d'una bona feina en la tasca que li ha estat encomanada.

Igualment dóna la benvinguda com a nou membre del Consell del Presbiteri al President del Capítol de la Catedral, Mn. Pere Salord Comella que, juntament amb el Rector del Seminari, des d'ara formen part del mentat Consell en virtut de la nova legislació eclesiàstica.

A continuació es fa la lectura de l'Acta de la sessió del mes de setembre i és aprovada. Mn. Miquel Anglada, moderador del Consell, presenta l'ordre del dia.

1. Pastoral de joves. Queden aprovats els estatuts.

Després de fer una darrera lectura dels estatuts presentats i tenint en compte totes les aportacions de les reunions precedents, es fa un torn de presentació d'esmenes en ordre a precisar alguns termes: nom d'aquest organisme diocesà, unitat dins la pluralitat en el camp del jovent, no sols assegurar la coordinació, sinó la cohesió entre línies i

grups, funcionament a nivell diocesà amb presència arxiprestal, missió de programar sols en lo que s'organitzi de conjunt, adaptació als joves de les línies prioritàries de pastoral que es marquin a la diòcesi, assegurar una formació més ampla —no sols teològica i pedagògica— dels educadors i animadors, una reunió mensual durant el curs, matisar més la revisió i correcció dels estatuts.

En referència al nom de "Secretariat de Joves Cristians", no es veu prou la necessitat de canviar-lo, com s'havia presentat en alguna esmena. Es cert que es pot confondre amb "Moviment de Joves Cristians". Dues realitats ben diferents, encara que aquesta darrera hagi estat creada per la primera. "Secretariat de JJ.CC. equival a "Delegació" i és un organisme diocesà coordinador de totes les realitats juvenils que hi ha a la diòcesi, mentre que "Moviment de JJ.CC. està en la línia dels moviments generals i especialitzats de joventut formats per joves que opten per la militància cristiana i tenen la metodologia propia dels moviments.

D'altra banda, i homologar amb les altres diòcesis, també es veu convenient que lo que fins ara aquí hem dit "Secretariat de JJ.CC." adopti nom de "Delegació diocesana de Joventut".

Queda acordada la publicació dels nous estatuts.

2. Remodelació dels estatuts i reglament del Consell del Presbiteri.

Després de llegir i comentar totes les aportacions dels arxiprestats, el Consell fa una reflexió sobre les qüestions de "representació" i "votació". El que importa és equilibrar els membres del Consell a fi que el resultat sigui el 50 per cent per ambdues parts. A Menorca, però, es creu que s'han de tenir en compte altres criteris que els assenyalats per la legislació eclesiàstica. Aquests criteris són els que ja van regir a l'hora de fer els estatuts vigents fins l'hora d'ara. Dins el Consell hi han de quedar reflexades diverses tendències, diverses edats, diversos càrrecs... S'ha d'arribar a un equilibri. S'acorda que els membres nats no participin en la votació del representant arxiprestal per al Consell ni puguin ser elegits. Igualment, i a fi d'equilibrar el nombre de representants i designats, que el Sr. Bisbe sols en designi un, a diferència de com s'havia fet fins ara, que eren dos. S'encarrega al Vicari General i al secretari la reelaboració de dits Estatuts a partir d'aquestes modificacions i que la nova redacció sigui feta en llengua menorquina.

3. Balanç de les qüestions presentades el passat exercici 1983-84.

Mn. Miquel Anglada fa una lectura-resum de totes les qüestions tractades pel Consell en el passat exercici de 1983-84. Algunes estan

acabades, mentres que altres sols van quedar plantejades i s'han de dur a terme. De la llista queden pendents: Casa sacerdotal, església del Socós, VIIè Centenari de la Reconquesta de Menorca, presència fotogràfs, vídeo i us d'esglésies per a concerts, revisió dels estatuts de les Delegacions d'Ensenyança, Escultisme, Vocacions, Missions, Pastoral sanitària, Economia i temes entorn a la vida dels preveres.

4. Constitució del Consell Diocesà de Pastoral.

També es parteix de la realitat de les parròquies de cada arxiprestat i de les aportacions fetes a la darrera reunió arxiprestal. Hi ha fixat el termini de final d'any per a la constitució de tots els Consells parroquials. Aquests són la base necessària i única —de moment— per a la creació d'un petit comitè que comenci a treballar en la línia del Consell de Pastoral. Aquest petit comitè l'han de formar els representants de cada Consell parroquial constituir i seran ells mateixos els qui estudiaran totes les passes següents a donar fins que quedi integrada dins el Consell de Pastoral tota la realitat diocesana.

L'acord que es pren es fer els següents passos: creació d'aquest petit comitè a partir dels Consells parroquials. Han de realitzar aquesta tasca els arxiprestos. El Sr. Bisbe cuidarà la coordinació. Es coordinarà el que hi hagi. Els altres passos ja corren a càrrec del petit comitè.

5. Canvi de data de la sessió de gener.

La sessió del Consell del Presbiteri del dimecres, dia 23 de gener, programada així segons l'Acta i Full informatiu del mes de setembre, queda canviada per la del dimecres, dia 30 de gener. La reunió arxiprestal corresponent de preparació queda igual.

6. Ordre del dia per a la reunió arxiprestal del mes de novembre.

- 1.— Província eclesiàstica de les Illes Balears.
- 2.— Proposta de nou expedient matrimonial.
- 3.— Preparació del VIIè Centenari de la Reconquesta de Menorca.

Ciudadella de Menorca, 24 d'octubre de 1984.

Sebastià Taltavull Anglada,
secretari

DELEGACIÓ D'ECONOMIA

INFORME SOBRE ELS COMPTES DEL BISBAT

1.— ¿Cómo se lleva la economía diocesana? ¿Quién o quiénes són los responsables?

—El primer responsable de la economía diocesana —como de todas las demás actividades pastorales y doctrinales— es siempre el Obispo. Por derecho eclesiástico, el Obispo debe confiar todo este asunto a un Delegado o Ecónomo diocesano que es a quien competen estas funciones, juntamente con un Consejo de economía, formado por lo menos por tres fieles, designados por el Obispo. Hay también una comisión de sacerdotes que constituyen el Instituto de economía del clero (I.D.E.C.) para la administración y distribución de los fondos destinados a la sustentación del clero. Esto en el plano diocesano. En el parroquial, es el párroco, con un consejo de asuntos económicos, quien se responsabiliza de todo ello.

2.— ¿Cómo se financia la Iglesia? ¿De dónde procede el dinero y en qué proporción: del Estado, colectas de los fieles de las parroquias, rentas, fundaciones...?

—La Iglesia, aquí en nuestra diócesis, como en toda España, se financia normalmente por medio de cuatro capítulos: 1) la dotación estatal; 2) la comunicación de bienes entre las diócesis; 3) las aportaciones de los fieles, por medio de donativos, colectas, fundaciones, etc.; y 4) por las rentas de los bienes que posee.

En nuestra diócesis, y con referencia al presupuesto del Obispado, puede verse la proporción en los números que damos en la primera página de este mismo Full Dominical. El 92,2 por ciento proviene del Estado y del Fondo Común Interdiocesano. El otro 7,8 por ciento de

las otras fuentes de ingresos. En las parroquias son las aportaciones de los fieles las que principalmente sostienen el culto y la actividad pastoral.

3.— ¿Cuáles son las principales partidas de los gastos?

—La sustentación del clero y la conservación y reparación de los edificios eclesiásticos: iglesias, casas rectorales...

4.— ¿De qué autonomía económica gozan o pueden gozar las parroquias y otras instituciones eclesiales? ¿Qué aportan al fondo diocesano?

—Las parroquias gozan de una autonomía controlada. Para los gastos ordinarios, es el párroco con su consejo quien lleva la economía parroquial. Para gastos extraordinarios, las entidades eclesiales están sujetas al permiso del Obispado. Y cada año han de presentar cuentas a la revisión de la Junta Diocesana de Economía para su aprobación. Su colaboración al fondo diocesano, por ahora es de medio millón anual.

5.— Los sacerdotes ¿están suficientemente pagados? ¿Qué otros "empleados" hay en la Iglesia que perciban una paga de la Iglesia?

—Los sacerdotes de nuestra diócesis cobran 42.000 ptas. mensuales y dos pagas extras anuales de 33.000 ptas. cada una. Solamente rebasan esta cantidad el Obispo que cobra 65.000 ptas. mensuales y unos 6 profesores de Instituto o de F.P., pero que colaboran con su trabajo parroquial y con aportaciones a la Caja del I.D.E.C. Hay que decir, pues, que la "suficiencia" no da para muchas cosas.

Los otros "empleados" que paga la Iglesia son, si los hay, los sacristanes, los monaguillos, mujeres de limpieza y algún empleado en la Curia o el Seminario.

6.— ¿Existe comunicación de bienes? ¿Cómo?

—Sí que existe. Desde hace unos años cada diócesis de España entrega 20 ptas. anuales por habitante de su diócesis. Nosotros colaboramos con 1.184.000 ptas. Se recogen por este concepto en toda España unos 700 millones, que pasan a formar el Fondo Común Interdiocesano, junto con lo que entrega el Estado.

7.— ¿Cuánto dinero sale de la diócesis hacia otro destino: p.e. DOMUND...?

—Al cabo del año, en nuestras iglesias se tienen unas 18 colectas. Exceptuadas las del Seminario, de Catequesis y parte de la de Cáritas, lo que se recauda va a destinos fuera de la diócesis. El año 1983 se rebasaron los cinco millones de pesetas para estos destinos.

8.— ¿Son conscientes los fieles menorquines de su responsabilidad económica en relación con la Iglesia?

—He de contestar con toda rotundidad que sí. Hablando en términos generales, porque ciertamente alguien podría dar mucho más. Pero hay mucha conciencia en nuestros fieles que han de ayudar económicamente a la Iglesia. Y lo hacen.

9.— ¿Es pobre o rica la Iglesia de Menorca?

—Yo diría que es pobre. Posee, ciertamente, bienes, pero improductivos: el Seminario, las iglesias, las casas rectorales. Estos son bienes que consumen solamente. Y los productivos no rentan como sería de desear. Y son pocos. Este tema es muy importante y nos es necesario ahondar más en él.

10.— Se ha pensado en independizarse económicamente del Estado? ¿Es factible?

—Se ha pensado y estamos dando ya algunos pasos. Precisamente la colecta de Ayuda a la Iglesia diocesana que celebramos hoy es ya camino para ello. Pero, ¿es factible? Aquí tienen la palabra, tenemos la palabra todos los fieles de la diócesis y de toda España.

(publicat en el Full Dominical)

CARITAS DIOCESANA

CONCLUSIONES DE LA 39 ASAMBLEA DE CARITAS ESPAÑOLA

I. Constataciones.

1) Constatamos que nuestra sociedad es radicalmente injusta, porque, a pesar de contar con los medios necesarios para cubrir las necesidades básicas de la humanidad, genera, de día en día, mayor número de pobres y marginados. Ello constituye una llamada urgente a la ineludible solidaridad de la Iglesia con los necesitados.

2) Constatamos la insuficiente conciencia de nuestra condición de Iglesia local, lo cual se manifiesta en los siguientes síntomas:

- Las personas y colectivos que trabajamos en la acción social de la Iglesia no nos conocemos suficientemente.
- Existe una notable desconexión entre las tres acciones pastorales básicas de la Iglesia y distinta valoración de las mismas.
- La acción caritativo-social de la Iglesia, debido a la atomización existente, aparece ante los que la contemplan más como testimonios parciales que como acción del conjunto de la comunidad cristiana.
- Observamos recelos mutuos entre las diversas instituciones y miedo a perder sus peculiaridades y carismas propios.
- A veces, se produce duplicidad de servicios para cubrir una misma necesidad.

3) Constatamos la permanencia de una acción social de Iglesia todavía inmadura: Aún existen estilos y comportamientos de realización de la acción caritativo-social en los que predomina lo puramente

asistencial, el escaso rigor en la programación, los métodos inadecuados para una labor de promoción, etc.; todo lo cual debilita la acción pastoral en este campo y, en ocasiones, resulta un verdadero antitestimonio.

4) Constatamos que, dentro de la Iglesia, existen distintas maneras de concebir a Cáritas en la tarea coordinadora.

5) Constatamos que aumenta la inquietud por encontrar los cauces de una coordinación del conjunto de la acción social de la Iglesia, que se ve como necesaria y urgente, y que, de hecho, van surgiendo diversas experiencias de coordinación y de comunicación cristiana de bienes. Estas experiencias, además de ejemplares, son signo de respuesta como comunidad creyente y abren camino.

II. Criterios de actuación.

6) La coordinación viene exigida:

a) Por la naturaleza de la Iglesia, tanto por su dimensión comunitaria como por su tarea evangelizadora. Al Obispo le corresponde asumir su función, por lo cual no puede ser indiferente y pasivo, sino que debe intervenir de forma activa en el campo de la coordinación.

b) Por la urgencia dramática de la pobreza, tal como hoy ha explotado en nuestro país y en el mundo entero. No debemos olvidar que los pobres son los que nos interpelan y los que marcan el ritmo y el ámbito de la acción; por eso, la coordinación debe partir de los problemas reales.

c) Por razones de una mayor eficacia.

d) Porque la Iglesia, a través de la Conferencia Episcopal Española, encomendó en su momento a Cáritas promover y coordinar la comunicación cristiana de bienes en todas sus formas.

e) Por el hecho de que ninguna asociación o grupo tiene la exclusividad de la acción caritativo-social de la Iglesia, ya que cada uno, con su carisma propio, es expresión comunitaria de fe.

7) La coordinación ha de tener las siguientes características:

- a) Una opción de servicio al hombre, con especial referencia al mundo de los pobres.
- b) Identidad cristiana, con clara referencia a la comunidad eclesial.

25.— A les 12, concelobra l'Eucaristia a la Catedral amb motiu de la festa de Crist Rei.

26-30.— És a Mallorca assistint a l'Assemblea general de la Conferència episcopal espanyola.

Reunió del Consell de la Diòcesi de Mallorca.

Va tenir lloc aquesta tercera reunió dels bisbes de les Illes Balears els dies 15 i 16 de novembre a Palma de Mallorca. El tema principal era concretar les passes a fer cap a la creació de la Província eclesial de les Illes Balears.

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

1.— És a Mallorca assistint a l'Assemblea general de la Conferència episcopal espanyola.

2.— És a Mallorca assistint a l'Assemblea general de la Conferència episcopal espanyola.

3.— És a Mallorca assistint a l'Assemblea general de la Conferència episcopal espanyola.

4.— És a Gandesa, diòcesi de Tortosa, concelebrant l'Eucaristia.

5-6.— És a Tarragona, on celebra el 50è aniversari de la seva ordenació episcopal.

7.— Rep visites, entre elles un grup de fills i filles del Col·legi públic de Forciès.

8.— Al capvespre, visita un sacerdot i després rep visites a Masó.

9.— Rep visites.

10.— A les 10, assisteix al Santuari de El Toro a una xerrada de l'Escola de Teologia. A les 12 concelebra l'Eucaristia a la paròquia de Sant Martí des Mercadal. Dies i nits a les religioses franciscanes de Mercadal. Al capvespre, visita una família a Masó.

11.— Rep visites. Al vespre, té un sopar amb el Col·legi de Consultors.

12.— Rep visites. Al capvespre, visita les obres que s'estan fent al Seminari.

13.— Al capvespre, rep la visita del General Governador Militar de Manresa.

14.— És a Palma de Mallorca, on la reunió dels tres bisbes de les Illes.

15-19.— És a Barcelona i Tarragona per diversos assumptes de la diòcesi.

INFORMACION DIOCESANA

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes de novembre.

- 1.— Al capvespre, visita un sacerdot a la seva parròquia.
- 2.— Rep visites.
- 4.— És a Gandesa, bisbat de Tortosa, on assisteix a l'homenatge al sacerdot teòleg, Mn. Joan Bta. Manyà, concelebrant l'Eucaristia.
- 5-6.— És a Tarragona, on celebra el setè aniversari de la seva ordenació episcopal.
- 7.— Rep visites, entre elles un grup de fillets i filletes del Col·legi públic de Ferreries.
- 8.— Al capvespre, visita un sacerdot i després rep visites a Maó.
- 9.— Rep visites.
- 11.— A les 10, assisteix al Santuari de El Toro a una xerrada de l'Escola de Teologia. A les 12 concelebra l'eucaristia a la parròquia de Sant Martí des Mercadal. Dina i visita les religioses franciscanes de Mercadal. Al capvespre, visita unes famílies a Maó.
- 12.— Rep visites. Al vespre, reunió amb el Col·legi de Consultors.
- 13.— Rep visites. Al capvespre, visita les obres que s'estan fent al Seminari.
- 14.— Al capvespre, rep la visita del General Governador Militar de Menorca.
- 15-16.— És a Palma de Mallorca, en la reunió dels tres bisbes de les Illes.
- 17-19.— És a Barcelona i Tarragona per diversos assumptes de la diòcesi.

20.— Rep visites.

21.— Al capvespre visita un sacerdot malalt.

22.— Al capvespre, és a Maó on rep visites.

24.— Al matí, visita les monges concepcionistes de Maó i té altres visites.

25.— A les 12, concelebra l'Eucaristia a la Catedral amb motiu de la festa de Crist Rei.

26-30.— És a Madrid, assistint a l'Assemblea general de la Conferència episcopal espanyola.

Reunió dels bisbes de les Illes Balears.

Va tenir lloc aquesta tercera reunió dels bisbes de les Illes Balears els dies 15 i 16 de novembre a Palma de Mallorca. El tema principal era anar concretant les passes a fer cap a la creació de la Província eclesiàstica de les Illes Balears. Juntament amb els Vicaris Generals de Menorca i Eivissa i el Secretari de Pastoral de Mallorca, els tres bisbes es reuniren a cap Tàpara. Van tenir també una sessió amb els membres del Consell del Presbiteri del bisbat de Mallorca, amb els quals van compartir el dinar. Al capvespre, va continuar la sessió, en la qual es tocaren també temes sobre el patrimoni històrico-artístic de l'Església i relacions amb l'Administració del Govern autonòmic.

CONFERENCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

COMISION EPISCOPAL DE PASTORAL.

DOCUMENTO SOBRE LA DONACION DE ORGANOS

Exhortación pastoral.

Suele decirse que el progreso técnico contemporáneo nos va haciendo a los hombres cada vez más egoístas y encerrados en nuestro propio corazón. Y, sin embargo, también ese progreso nos abre nuevos e insospechados caminos de caridad. Nos referimos a ese prodigio de la ciencia gracias al cual, a través de los trasplantes, parece lograrse una forma más alta de fraternidad, al poder compartir órganos de nuestro cuerpo y convertir así una muerte en algo de vida.

Es éste un problema que debe preocuparnos seriamente como cristianos: enfermos que hasta ahora sólo podían ser tratados en la hemodiálisis que prolonga la vida en condiciones precarias, hoy tienen una solución más definitiva gracias a los trasplantes de riñón.

En España hay en estos momentos unos 10.000 enfermos que siguen viviendo gracias a la diálisis. Y la cifra tiende a crecer. Y, aunque bendicen esta técnica curativa que les permite vivir y hasta, en alguna medida, seguir trabajando y hacer una vida casi normal en apariencia, conocen también la esclavitud de vivir, cuatro horas tres veces por semana, encadenados a la máquina que purifica su sangre. Viven, pero en libertad vigilada.

Y, aparte del costo de su tratamiento que supone para el país más de treinta mil millones de pesetas al año, sus existencias quedan, en lo familiar, en lo laboral, en su misma psicología, duramente condicionadas. Son muchos los que ven pasar y pasar los años en espera de lo que sería su solución definitiva: un trasplante que, éste sí, les permitiría

regresar a su vida plena y normal. Nos preocupa esta situación e igualmente la de los enfermos cardíacos, hepáticos, diabéticos, con ceguera, etc. cuya solución puede estar en el trasplante.

Pero la realidad es que en España los trasplantes son por ahora muy escasos, porque son también muy raros los donantes. Son pocas las personas que piensan que después de su muerte aún pueden seguir viviendo, de algún modo, siendo útiles a sus hermanos. En este tiempo en el que el azote de la carretera produce cada semana docenas y docenas de muertos, no parece que hayamos comprendido que, aun de esa tragedia, podría extraerse una semilla de vida para otras personas.

Y lo asombroso es que uno de los motivos que frenan más la generosidad de muchos en la donación de órganos es, al parecer, ciertas razones o prejuicios real o supuestamente religiosos. El respeto, justamente casi sagrado, que tantas veces hemos predicado desde la fe hacia nuestro propio cuerpo hace que algunos creyentes se resistan a la donación de órganos.

Por otra parte, la falta de información y mentalización previas, la situación traumática y dolorosa que los familiares experimentan ante la muerte de los seres queridos, los respetos humanos, el miedo al "qué dirán", los ritos funerarios tan anclados en nuestra tradición, dificultan o impiden la donación de órganos y pueden conducir a la idea de que son los otros los que deben ayudar o hacen pensar que "cada uno debe resolver sus problemas".

Nosotros, como pastores de la Iglesia, tenemos la obligación de disipar esos temores.

Es cierto que se exigen algunas condiciones que garanticen la moralidad de los trasplantes de muerto a vivo: que el donante, o sus familiares, obren con toda libertad y sin coacción; que se haga por motivos altruistas y no por mercadería; que exista una razonable expectativa de éxito en el receptor, que se compruebe que el donante está realmente muerto.

Cumplidas estas condiciones, no sólo no tiene la fe nada contra tal donación, sino que la Iglesia ve en ella una preciosa forma de imitar a Jesús que dio la vida por los demás. Tal vez en ninguna otra acción se alcancen tales niveles de ejercicio de la fraternidad. En ella nos acercamos al amor gratuito y eficaz que Dios siente hacia nosotros. Es un ejemplo vivo de solidaridad. Es la prueba visible de que el cuerpo de los hombres puede morir, pero que el amor que los sostiene no muere jamás.

Esto que decimos hoy, y que ya anteriormente otros obispos ex-

pusieron, no es ninguna novedad en el pensamiento de la Iglesia: lo expresó ya Pío XII en el momento en que los primeros trasplantes o transfusiones se hicieron. Lo han repetido los pontífices posteriores. Muy recientemente Juan Pablo II ha dicho que veía en ese gesto de la donación no sólo la ayuda a un paciente concreto sino “un regalo hecho al Señor paciente, que en su pasión se ha dado en su totalidad y ha derramado su sangre para la salvación de los hombres”. Es, ciertamente, al mismo Cristo a quien toda donación se hace, ya que él nos aseguró que “lo que hiciéramos a uno de estos mis pequeñuelos conmigo lo hacéis” (Mat. 25,40). ¿Y quién más pequeñuelo que el enfermo?

Deseamos expresar, en esta exhortación pastoral, nuestro estímulo y aliento a los enfermos y familiares que sufren y esperan nuestra generosidad, a las asociaciones de enfermos que con empeño llevan a cabo una labor de sensibilización, a los equipos médicos que con tanto esfuerzo y entrega luchan por estar al día y ofrecer a los enfermos una vida mejor, a los órganos legislativos y administrativos y a los medios de comunicación social que han mostrado su sensibilidad y preocupación por el problema. Y queremos también mostrar nuestro reconocimiento a los que ya han decidido donar sus órganos en caso de muerte.

Junto a este estímulo y reconocimiento, pedimos que se agilicen los trámites burocráticos que, en ocasiones, pueden dificultar la aplicación de la ley; que se siga sensibilizando e informando en orden a una solución efectiva de esta problemática. Esperamos que nunca se interfieran en ese delicado asunto los intereses económicos.

Y, como deseamos que nuestras palabras no se queden en simples palabras, cuantos firmamos estas líneas declaramos desde ellas nuestra voluntad de ser, en cuanto sea posible, donantes de cualquier parte de nuestro cuerpo que pudiera ser útil, tras nuestra muerte, a cualquiera de nuestros hermanos. Así creemos imitar a Jesús que dice “nadie tiene mayor amor que el que da la vida por sus amigos” (Jn. 15,13) y que él mismo dio su vida por los hombres.

Madrid, 25 de octubre de 1984.

Los miembros de la Comisión Episcopal de Pastoral:

Javier OSES FLAMARIQUE, Obispo de Huesca y Presidente de la Comisión

Teodoro UBEDA GRAMAJE, Obispo de Mallorca

José GEA ESCOLANO, Obispo de Ibiza

Antonio DEIG CLOTET, Obispo de Menorca

BIBLIOGRAFIA

SANTA SEU

Missatge del Papa pels la Guarnina

Carta papei

AGENDA ECLESIASTICA HOFMANN 1.985

Acto de ofrecimiento a la Virgen

Prórroga del Año Santo

Características:

- Formato 13x8 cms., y 0,7 cms. de espesor.
- Más de 300 páginas impresas en papel ahuesado especial, tipo Biblia.
- Encuadernación en Capra, material extrafuerte y flexible, cortes dorados y punto de lectura.
- Precio: 625 ptas.

La propia estructura de esta Agenda manifiesta el contenido y posibilidades de cada una de sus partes:

- 1.- Calendario.
- 2.- Ritual.
- 3.- Bendiciones.
- 4.- Liturgia de las Horas: Hora intermedia y Completas (dos formularios).
- 5.- Apéndice.

Sobre el "Día del Seminario"

A los clérigos. Sobre el nombramiento diácono

A los clérigos. Sobre el Seminario

Sobre el "Full Dominical"

Carta sobre la col.lecta d'Ajuda a l'Església

CATEQUESIS

La Par. conversió del cor

Que el vostre veure siga

pusieron, no es ninguna novedad en el pensamiento de la Iglesia: lo expresó ya Pío XII en el momento en que los primeros trasplantes o transfusiones se hicieron. Lo han repetido los pontífices posteriores. Muy recientemente Juan Pablo II ha dicho que va en ese gesto de la donación no sólo la ayuda a un paciente concreto sino "un regalo hecho al Señor paciente, que en su pasión se ha dado en su totalidad y ha derramado su sangre para la salvación de los hombres". Es, ciertamente, al mismo Cristo a quien toda donación se hace, ya que el nos aseguró que "lo que hicieramos a uno de estos mis hermanos pequeños que yo veía, lo hacía a mí" (Mat. 25, 40). ¿Y quién más pequeño que el enfermo?

Desearnos expresar, en esta exhortación pastoral, nuestro estímulo y aliento a los enfermos y familiares que sufren y esperan nuestra generosidad, a las asociaciones de enfermos que con empeño llevan a cabo una labor de ayuda mutua, a los médicos y enfermeras que con tanto esfuerzo y entrega luchan por estar al día y ofrecer a los enfermos una vida mejor, a los órganos legislativos y administrativos y a los organismos de comunicación social que han mostrado una sensibilidad y preocupación por el problema. Y a todos ellos, a las familias, a los amigos y a los vecinos que con su amor y solidaridad ayudan a superar las dificultades que se presentan en el día a día.

La propia estructura de esta Agenda manifiesta el contenido y posibilidades de cada una de sus partes:

1. - Calendario
2. - Ritual
3. - Bibliografía
4. - Liturgia de las Horas: Hora intermedia y Completas (los días de ayuno y cuaresma)
5. - Apéndice

Madrid, 25 de octubre de 1984.

Los miembros de la Comisión Episcopal de Pastoral:

- Javier OSES FLAMARIQUE, Obispo de Huesca y Presidente de la Comisión
- Teodoro UBEDA GRAMAJE, Obispo de Mallorca
- José GEA ESCOLANO, Obispo de Ibiza
- Antonio DEIG CLOTET, Obispo de Menorca

LBE

INDEX DE MATERIA DE L'ANY 1984

SANTA SEU

	<u>página</u>
Mensaje del Papa para la Cuaresma	71
Carta papal sobre la Consagración a la Virgen en el Año Santo	72
Acto de ofrecimiento a la Virgen	74
Prórroga del Año Santo	76
Comunicado sobre el "Día de Hispanoamérica"	77
Carta papal con motivo del Jueves Santo	135
Mensaje papal sobre la Jornada de Oración por las Vocaciones	169
Mensaje sobre la Jornada de las Comunicaciones Sociales	174
Mensaje papal a los libaneses	215
Carta Apostólica a los obispos sobre El Líbano	218
Carta papal de agradecimiento por las actividades del Año Santo	250
Carta papal sobre Jerusalén	252
Carta de la S.C. de Propaganda Fide	257
Decreto de la S.C. de los Obispos reconociendo el Decreto General de la Conferencia Episcopal Española	258
Mensaje papal para el DOMUND	294
Mensaje papal en el centenario de la coronación de la "Virgen de Lluch"	299
Resumen del documento sobre la Teología de la Revolución	301
Comunicado sobre la Jornada Mundial de la Paz	346

DOCUMENTS DEL BISBE

CARTAS

Sobre el "Día del Seminario"	53
Als clergues. Sobre el nomenament d'arxiprest	56
Als clergues. Sobre el Seminario	184
Sobre el "Full Dominical"	314
Carta sobre la col.lecta d'Ajude a l'Església diocesana	354

CATEQUESIS

La Pau: conversió del cor	12
Que el vostre vestit sigui Jesucrist	13

La solemnitat de Sant Antoni	14
Confiar en l'home, confiar en Déu	15
Les O.M.P.	16
Caritat, solidaritat, justícia	58
Una casa de vidre	59
La Conferencia Episcopal Espanyola	60
Diagnostic per a l'Església	62
L'Evangelí del sofriment	156
I el van crucificar	157
Feliços els qui creuran	158
Triptic pastoral	184
Pasqua florida, pasqua granada	185
Sant Joan Baptista	237
Sa rissaga del Corpus	238
IV Escola d'estiu	239
La Mare de Déu de Gràcia	276
Un document alliberador	277
Fidelitat	278
El nou curs al Seminari	279
Un curset de Catequesi	315
La Capella Davídica	316
Comunitats Missioneres	317
Estar en el Món	318
Ajuda a l'Església Diocesana	357
Doblers y pressupostos	358
Un congrés sobre evangelització (I i II)	359-361
La resurrecció dels morts	362
Es jubilen set capellans	363
CIRCULAR	
Sobre el temps quaresmal	57
COMUNICACIONS	
Sobre el nomenament de nous arxiprests	92
Sobre la nova obertura del Seminari Major, a Ciutadella	273
Vosaltres sou ja realitat	354
DECRETS	
Aprovant els nous Estatuts del Secretariat Diocesà de Catequesi	93
Establint l'Institut d'Economia del clergat (IDEC)	96
De creació del Col·legi de Consultors	225
Sobre el dret particular sobre els arxiprestos	227
Annex sobre nou reglament de la Comissió D. del Clergat	229
Sobre Estipendis de Mises	356
Instituit el dia anual d'ajuda a l'església diocesana	357

ESCRITS

Pel dia de la Pau	11
Renovació i continuïtat	98
El bon Samaritá	99
Conversió i reconversió	101
El dia d'enganar	152
Reflexió quaresmal	154
Ara que ja hi som	155
Als escoltes de Menorca	181
Als assistents a la pregària de Son Bou	182
Una bona elecció	182
Un poble ben disposat	236
Unicef-Espanya	355

FELICITACIONS

De Pasqua	158
De Nadal	353

HOMILIAS

"Com Maria, obrim-nos al Redemptor (Dia de la Purissima 1.983)	3
"Gloria i pau" (Nadal 1.983)	6
"Austeritat i solidaritat" (Sant Antoni 1.984)	8
"L'Amor ha escollit uns homes" (Missa Crismal)	146
"Ara no entens aço que faig" (Dijous Sant)	149
"El pa que dona vida" (Corpus)	232
"Dur es cavall a sa música" (Ordenació d'Antoni Fullana)	234
Pel dia de la Mare de Déu de Gracia	273

MEDITACIO

Mañana es Viernes Santo (televisada)	151
--	-----

CONSELL DE PRESBITERI

Full Informatiu	Desembre 1.983	18
	Gener 1.984	66
	Febrer "	105
	Març "	160
	Abril "	188
	Maig "	190
	Juny "	282
	Stbre. "	321
	Octubre "	367

SECRETARIA GENERAL

Previsions pel any 1.984	24
Nomenaments	64-103-187-242-281-320
Prórroga de l'Any Sant	64
Festes laborals 1.984	64
Col·lectes	65-103-187-281-320
Missa Crismal	103
Pregàries a favor de El Liban	187
Administració de la Confirmació	241
Jornada per a la Pau	365
Estipendi de Misses de ginació y trinació	365
Sobre les vegades que es pot combrega el mateix dia	365
Trobada a El Toro	366

SEMINARI

Carta sobre el Día del Seminari	109
Carta sobre el nou curs	286
Col·lecta del "Día del Seminari"	287
Inauguració del curs 1.984-85	323

DELEGACIONS DIOCESANES

CARITAS

Nadal 1.983	28
Estat de comptes	29
Dia Nacional de Caritat	243
Col·lecta a favor dels pescadors de Ciutadella	244
Conclusions de la 39 Assemblea de Càrites Española	373

ECONOMIA

Informe sobre els comptes del Bisbat	370
--	-----

JOVES CRISTIANS

La IV Setmana per la Pau	37
------------------------------------	----

MISSIONS

Colecta Domund 1.983	33
Els nostres missioners	35

ASSEMBLEA ARXIPRESTAL DE MAO

Ponencia sobre la familia	111
Ponencia sobre la formació teològica dels cristians adults	192

INFORMACIO DIOCESANA

Activitats del Bisbe: Desembre 1.983	40
Gener 1.984	41-68
Febrer "	68
Març "	118-164
Abril "	196
Maig "	196
Juny "	246
Juliol "	247
Agost "	289
Setembre "	290
Octubre "	327
Novembre "	376
L'Església Menorquina, 1.983	42
Jornades sobre el nou Codi de Dret Canonic.	46
Acto Interconfesional en la "Campanya contra el Hambre"	69
Reunió dels bisbes de les Illes Balears.	119-248-377
Celebraciones del Año Santo	166
150 aniversario de las Conferencias de San Vicente de Paúl	167
Misa Crismal	167
Grupo coordinador de pastoral familiar del Arciprestazgo de Mahón.	167
16 Semana parroquial de Ferrerías	168
Encuentro de posconfirmados.	168
Resultado de la XXV Campaña contra el Hambre.	194
Trobada del Moviment de Joves Cristians	198-328
Convivencia dels capellans i religiosos.	198
Festa de la Mare de Déu del Toro	199
Convivencia festiva de catequistes.	199
Trobada diocesana de grups de Confirmació.	199
Galardones al Colegio "Sant Francesc" de Ferrerías	200
Bendición de los términos municipales.	202
Presencia menorquina a l'Escola d'estiu"	291
Vots temporals d'una religiosa clarissa	320
Cursillo de Catequistas, en Ferrerías	329
Expedición de la "Capilla Davídica" a Roma	329

CONFERENCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

Comunicado de la 40 Asamblea Plenaria	121-123
Composició pel trieni 1.984-87	126
Decret General sobre normes complementaries al Nou Codi.	259
Nota sobre el Congreso "Evangelización y hombre de hoy"	336
Mensaje del CELAM sobre el V Centenario de América Latina	340

COMISSIO PERMANENT

Nota Informativa	80-203-331
----------------------------	------------

COMISSIO EPISCOPAL DE ENSENYANCA I CATEQUESI

Sobre la LODE	132
Sobre la formación religiosa en el ámbito escolar	211

COMISSIO EPISCOPAL DE MIGRACIONS

Comunicado sobre el "Día del Emigrante"	339
---	-----

COMISSIO EPISCOPAL DE MISSIONS

Comunicado sobre el "Día de Hispanoamérica"	84
---	----

COMISSIO EPISCOPAL DE PASTORAL

Documento sobre la donación de órganos	378
--	-----

GERENCIA DE L'EPISCOPAT

Informe sobre beneficis fiscals.	305
--	-----

MINISTERIO DE TRABAJO Y SEGURIDAD SOCIAL

Nota sobre la jubilación de los Sacerdotes	214
--	-----

NECROLOGICA

Rdo. D. Lorenzo Salom	178
Rda. Hmna. Ma. Magdalena Malagón	178

BIBLIOGRAFIA Y ANUNCIOS

Libros	269
Catequesi i Confirmació	309
Nou material catequètic per a adolescents i joves	348
Curs d'estiu – IV Escola per a Catequistes.	221-222
Agenda Hoffmann	381